

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 19.10.2006
COM(2006)545 konč.

SPOROČILO KOMISIJE

Aksijski načrt za energetska učinkovitost: uresničitev možnosti

{SEC(2006)1173}

{SEC(2006)1174}

{SEC(2006)1175}

KAZALO

1.	Uvod.....	3
2.	Cilj in področje uporabe.....	4
3.	Možnost prihranka in učinki	5
4.	Ozadje	8
5.	Politike in ukrepi	8
5.1.	Dinamične zahteve glede energetske učinkovitosti za izdelke, ki rabijo energijo, stavbe in energetske storitve	9
5.2.	Izboljšanje pretvorbe energije	13
5.3.	Promet	15
5.4.	Financiranje energetske učinkovitosti, gospodarskih spodbud in cene energije.....	17
5.5.	Spreminjanje ravnanja z energijo.....	19
5.6.	Mednarodna partnerstva.....	20
6.	Sklepne ugotovitve in naslednji koraki	20

Priloga

1. UVOD

Evropska unija se srečuje z energetskimi izzivi brez primere, ki so posledica vse večje odvisnosti od uvoza, zaskrbljenosti glede oskrbe s fosilnimi gorivi na svetovni ravni in jasno opaznimi podnebnimi spremembami. Kljub temu Evropa zaradi neučinkovitosti še vedno izgubi vsaj 20 % svoje energije. EU ima zmožnosti in mora prevzeti pobudo pri zmanjševanju energetske neučinkovitosti, in sicer z uporabo vseh možnih instrumentov politike na različnih vladnih in družbenih ravneh.

Neposredni stroški naše nezmožnosti učinkovite rabe energije bodo do leta 2020 znašali več kot 100 milijard EUR letno¹. Trajnostno uresničevanje možnosti za prihranek energije je ključni element v energetske politiki Skupnosti. Je daleč najučinkovitejši način za hkrati povečanje zanesljivosti oskrbe z energijo, zmanjšanje emisij ogljika, povečanje konkurenčnosti in spodbujanje razvoja velikega trga naprednih tehnologij za energetske učinkovite tehnologije in izdelke. In to tudi ob upoštevanju investicijskih stroškov, potrebnih za doseganje tega potenciala za prihranek energije. V Zeleni knjigi „Evropska strategija za trajnostno, konkurenčno in varno energijo“² je Komisija poudarila potrebo po okrepljeni politiki, usmerjeni v energetske učinkovitejšo rabo in načine proizvodnje. Na spomladanskem zasedanju 2006 je Evropski svet³ pozval k nujnemu sprejetju velikopoteznega in realnega akcijskega načrta za energetske učinkovitost ob upoštevanju možnosti EU za več kot 20 % prihranek energije do leta 2020.

Da bi navedene možnosti lahko uresničili, bomo morali precej spremeniti naš pristop k porabi energije. Evropa bo morala več kot podvojiti stopnjo izboljšanja energetske učinkovitosti v primerjavi s preteklimi leti. Morali bomo radikalno spremeniti vedenjske vzorce naših družb, da bi ob manjši porabi energije ohranili enako kvaliteto življenja. Proizvajalce bo treba spodbujati k razvoju energetske učinkovitejših tehnologij in izdelkov, prav tako pa bodo potrošniki potrebovali še večjo spodbudo, da bodo takšne izdelke kupovali in jih razumno uporabljali. Ključnega pomena bo uporaba najboljših možnih tehnologij. Cilj tega akcijskega načrta sicer lahko dosežemo z uporabo obstoječih tehnologij, vendar pa je treba vzpodbujati tudi poseganje po inovativnih tehnologijah, ki se bodo pojavile v obdobju trajanja akcijskega načrta.

Uresničitev možnosti za 20 % prihranek energije do leta 2020, kar je enakovredno približno 390 Mtoe, bi imel za posledico velike okoljske in energetske koristi. Emisije ogljikovega dioksida bi se v primerjavi s prvotnim scenarijem zmanjšale za 780 Mt CO₂, kar je dvakrat več od cilja, ki bi ga morala EU v skladu s Kjotskim protokolom doseči do leta 2012. Dodatne izdatke za naložbe v učinkovitejšo in inovativne tehnologije bo več kot nadomestil prihranek v porabi goriv v višini več kot 100 milijard EUR letno.

¹ 390 Mtoe za 48 USD na sod brez davkov.

² COM(2006) 105 konč., 8.3.2006.

³ Sklepi predsedstva z dne 23. in 24. marca 2006, 7775/1/06 REV1, 18.5.2006.

Namen akcijskega načrta, opredeljenega v tem dokumentu, je uresničiti naše možnosti in ohraniti Evropo na položaju najbolj energetske učinkovite regije na svetu. Politike in ukrepi, vključeni v načrt, temeljijo na posvetovanjih v zvezi z Zeleno knjigo o energetske učinkovitosti⁴. Večino teh so posebej podprle zainteresirane strani, ki so sodelovale v postopku posvetovanja. Glavne točke, obravnavane v analizi, in odgovori na vprašanja Zelene knjige o energetske učinkovitosti so se nanašali na potrebo po večji razpoložljivosti in kakovosti informacij o porabi energije ter o razpoložljivih energetske učinkovitih tehnologijah in tehnikah. Kot glavna prednostna naloga je bila opredeljena energetska učinkovitost v stavbnem sektorju. Poseben pomen je bil pripisan tudi izboljšanju energetske učinkovitosti v prometnem sektorju, saj ta sektor porabi največ naftnih derivatov in ima najhitrejšo rast emisij. Poudarjene so bile velike možnosti industrije za zmanjšanje povpraševanja po energiji in emisij ogljikovega dioksida v sektorju industrije. V odgovorih je bila zahtevana tudi uporaba najrazličnejših instrumentov politik na nacionalni, regionalni in lokalni ravni (npr. širša uporaba usmerjenih in koherentnih davčnih ukrepov, internalizacija zunanjih stroškov, popolna podpora držav članic z nacionalnimi akcijskimi načrti za energetske učinkovitost, nezavezujoče smernice, označbe in cilji ter vodilna vloga javnega sektorja pri javnih naročilih). Zahtevane so bile tudi minimalne zavezujoče zahteve glede učinkovitosti za avtomobile.

Poleg tega vsebuje mnenje Evropskega parlamenta o Zeleni knjigi⁵ več kot 100 priporočil, ki so prav tako skladna s predlogi akcijskega načrta. Svoje prispevke in podporo možnostim EU za 20 % prihranek do leta 2020 je prav tako izrazila Skupina na visoki ravni o konkurenci, energiji in okolju, ki jo je ustanovila Komisija in ki združuje pomembne zainteresirane strani⁶.

2. CILJ IN PODROČJE UPORABE

Ta akcijski načrt obsega pregled okvira politik in ukrepov za okrepitev procesa uresničevanja ocenjenih možnosti za prihranek 20 % letne porabe primarne energije v EU do leta 2020⁷. V načrtu so navedeni številni stroškovni učinkoviti ukrepi⁸, od katerih naj bi se prednostni ukrepi sprejeli nemudoma, ostali pa postopoma v šestih letih trajanja načrta. Za uresničitev vseh možnosti do leta 2020 bodo potrebni nadaljnji ukrepi.

⁴ Zelena Knjiga o energetske učinkovitosti ali Narediti več z manj, COM(2005)265 konč., 22.6.2005. Med postopkom javnega posvetovanja v zvezi s to zeleno knjigo je bilo zbranih 241 odgovorov, ki so zahtevali ukrepanje v vseh energetske sektorjih. (Delovni dokument služb Komisije (SEC(2006) 693, 29.5.2006)).

⁵ Poročilo EP P6_A(2006) 0160, 3.5.2006.

⁶ Prvo poročilo Skupine na visoki ravni je bilo predloženo 2. junija 2006 („Contributing to an integrated approach on competitiveness, energy and the environment policies - Functioning of the energy market, access to energy, energy efficiency and the EU Emissions Trading Scheme“; http://ec.europa.eu/enterprise/environment/hlg/hlg_en.htm). V poročilu so posebej obravnavana številna priporočila za izboljšanje energetske učinkovitosti.

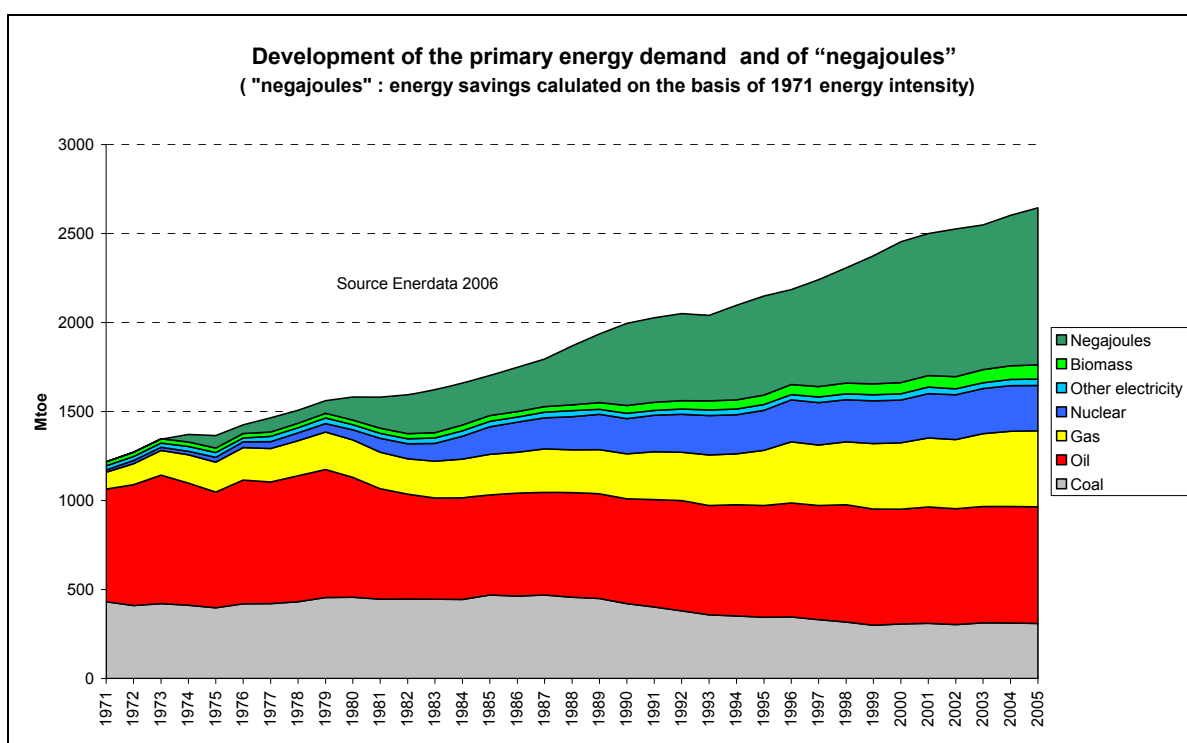
⁷ V primerjavi z izhodiščem. Glej COM(2005) 265 konč., 22.6.2005.

⁸ Natančna opredelitev stroškovne učinkovitosti v zakonodaji Skupnosti je bila namenoma prepuščena državam članicam, metoda najnižjih stroškov življenjskega ciklusa za predvidene naložbe na področju energije (oskrba z energijo ali povpraševanje po energiji) pa se splošno šteje za ukrep ekonomske ocene, ki je najmanj zapleten in se ga najlažje interpretira.

Namen akcijskega načrta je spodbuditi splošno javnost in oblikovalce politik na vseh vladnih ravneh, vključno z udeleženci na trgu, in preoblikovati notranji trg energije na način, ki bo državljanom EU zagotovil najbolj energetske učinkovito infrastrukturo, stavbe, naprave, postopke, prevozna sredstva in energetske sisteme. Ker ima človeški faktor v zmanjševanju porabe energije pomembno vlogo, ta akcijski načrt tudi spodbuja državljane h kar se da racionalni porabi energije. Pri energetske učinkovitosti gre za ozaveščeno izbiro posameznikov in ne samo za zakonodajo.

3. MOŽNOST PRIHRANKA IN UČINKI

Slika 1 spodaj prikazuje, kako se je zaradi izboljšanja energetske učinkovitosti v zadnjih 35 letih zmanjšala energetska intenzivnost EU. Prikazuje, da so leta 2005 „negajoules“ (ali neporabljen energija zaradi prihrankov) postali edini najpomembnejši vir energije.

Slika 1

Development of the primary energy demand and of „negajoules“	Razvoj povpraševanja po primarni energiji in „negajoulesov“
(„negajoules“: energy savings calculated on the basis of 1971 energy intensity)	(„negajoules“: prihranki energije, izračunani na podlagi energetske učinkovitosti leta 1971)
Source Enerdata 2006	Vir Enerdata 2006
Negajoules	„Negajoules“
Biomass	Biomasa
Other electricity	Druga viri električne energije
Nuclear	Jedrska energija
Gas	Plin
Oil	Olje
Coal	Premog

Čeprav se je energetska učinkovitost v zadnjih letih zelo izboljšala, je tehnično in gospodarsko do leta 2020 še vedno mogoče prihraniti najmanj 20 % skupne primarne energije poleg tistega, kar bo doseženo z učinki cen, strukturnimi spremembami gospodarstva, običajno zamenjavo tehnologije in ukrepi, ki se že izvajajo. Največje možnosti za stroškovno učinkovite prihranke so v sektorjih stanovanjskih (gospodinjstva) in poslovnih (storitveni sektor) zgradb, deloma zaradi njunega velikega deleža pri skupni porabi, in so zdaj ocenjene na 27 % in 30 % porabe energije. Pri stanovanjskih zgradbah predstavlja največje možnosti izolacija sten in streh, pri poslovnih zgradbah pa so zelo pomembni izboljšani sistemi upravljanja z energijo. Izboljšane naprave in druga oprema, ki rabi energijo, ponujajo še velike možnosti za prihranek energije. V predelovalni industriji se skupne možnosti prihranka ocenjujejo na okrog 25 %, pri čemer ima največje možnosti za prihranek periferna oprema, kot so motorji, ventilatorji in luči⁹. V prometnem sektorju se možnosti prihranka ocenjujejo na 26 %, pri čemer ima velik vpliv uporaba drugih načinov prevoza¹⁰, skladno z vmesnim pregledom Bele knjige o prometu¹¹.

Sektor	Poraba energije (Mtoe) 2005	Poraba energije (Mtoe) do leta 2020 (poslovanje brez sprememb)	Možni prihranki energije do leta 2020 (Mtoe)	Možni prihranki energije do leta 2020 skupaj (%)
Gospodinjstva (stanovanjske zgradbe)	280	338	91	27%
Poslovne zgradbe (storitveni sektor)	157	211	63	30%
Promet	332	405	105	26%
Predelovalna industrija	297	382	95	25%

Slika 2: Ocena možnih prihrankov energije in sektorji, ki so končni porabniki¹²

Na podlagi tega scenarija možnosti za sektorje, ki so končni uporabniki, so dodatni prihranki, ki bi izhajali iz novih politik in ukrepov ter zaostrovanja obstoječih, realno ocenjeni na največ 20 % (1,5 % ali 390 Mtoe na leto) do leta 2020 (vključno s prihranki v sektorjih, ki so končni uporabniki, in na ravni pretvorbe energije). Ta ocena ne vključuje izboljšanj na področju energetske intenzivnosti v višini 1,8 % ali 470 Mtoe letno zaradi pričakovanih strukturnih sprememb, učinkov prejšnjih politik in neodvisnih sprememb, ki so posledica običajne zamenjave tehnologije, sprememb cen energije itn. Ti učinki so prikazani na Sliki 3, pri čemer

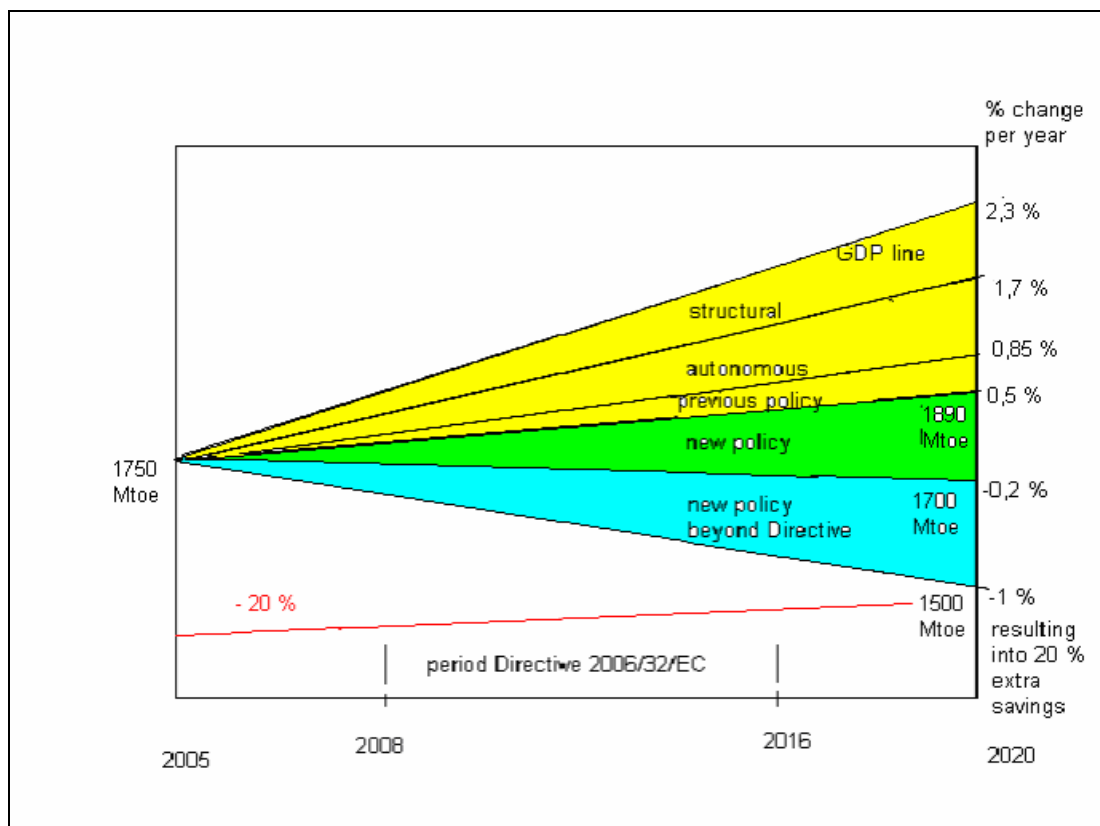
⁹ 20 % celotne svetovne proizvodnje energije se danes porabi za razsvetljavo. Študije kažejo, da bi s sprejetjem zelo učinkovite tehnologije svetleče diode (LED), ki je že na trgu, do leta 2015 prihranili 30 % trenutne porabe za razsvetljavo in 50 % do leta 2025.

¹⁰ Inštitut Wuppertal, 2005, na podlagi Mantzos (2003) in „Gospodarske ocene sektorskih ciljev zmanjšanja emisij za podnebne spremembe“, ECOFYS, marec 2001. Dodatne informacije so na voljo v končne poročilu ocene učinka (CLWP: 2006/TREN/032), Dodatek 4, julij 2006.

¹¹ Sporočilo Komisije Svetu in Evropskemu parlamentu, „Naj Evropa ostane v gibanju - Trajnostna mobilnost za našo celino. Vmesni pregled Bele knjige Evropske komisije o prometu iz leta 2001“, COM(2006) 314 konč.

¹² Vir: Evropska komisija, osnovni scenarij za EU-25 in Wuppertal Institute 2005.

„prejšnje politike“ pomenijo zakonodajo na ravni EU, ki je že bila sprejeta in izvedena; „nove politike“ pomenijo ukrepe, ki se trenutno izvajajo in jih bo ta akcijski načrt še okrepil; „nove politike poleg direktiv“ pa pomenijo politike in ukrepe, oblikovane v tem akcijskem načrtu.

% change per year	% sprememb letno
GDP line	BDP
structural	strukturne
autonomous	neodvisne
previous policy	prejšnje politike
new policy	nove politike
new policy beyond Directive	nove politike poleg direktiv
periode Directive 2006/32/EC	obdobje Direktive 2006/32/ES
Resulting into 20 % extra savings	posledica 20 % dodatni prihranek

Slika 3: Letna izboljšanja na področju energetske intenzivnosti¹³

¹³ 1,5-odstotno izboljšanje na področju primarne energije se šteje poleg 1,8 % letnega izboljšanja energetske intenzivnosti pri „poslovanju brez sprememb“, ki vključuje učinek predhodne zakonodaje Skupnosti na učinkovitost (0,35 % letno) in druge učinke (letno 0,6 % v strukturnih spremembah, kot so napredek v industriji, in 0,85 % „neodvisnih sprememb“, kot je običajna zamenjava tehnologije).

Ukrepi iz akcijskega načrta predstavljajo skladno in medsebojno povezano celoto ukrepov, ki bo EU usmerjala k uresničevanju možnosti vsaj 20 % stroškovno učinkovitega prihranka energije do leta 2020. Ti ukrepi bodo imeli koristi, kot so izboljšanje okolja, manjši uvoz fosilnih goriv, večja konkurenčnost industrije EU, večje priložnosti za izvoz novih energetske učinkovitih energij in pozitivni učinki na zaposlovanje. Predstavljajo tudi velikopotezen cilj, ki precej presega izboljšanja glede povprečne letne energetske intenzivnosti v preteklih desetletjih.

4. OZADJE

Ta akcijski načrt opredeljuje ključne predloge in jih postavlja v politični kontekst. Navedeni predlogi upoštevajo nedavno sprejeto zakonodajo na ravni EU in drugih ravneh, ki je že prispevala k temu, da je Evropa postala vodilna v svetu na področju energetske učinkovitosti. Komisija poleg tega predlaga še deset prednostnih ukrepov za vse energetske sektorje, ki se jih je treba nemudoma lotiti in kar se da hitro izvesti, če želimo doseči največji učinek. Države članice, regionalne in lokalne organe ter druge zainteresirane strani so pozvane k sprejetju dodatnih ukrepov za okrepitev in pospešitev tega izvajanja.

Priloga vsebuje obsežen seznam ukrepov skupaj s časovnim razporedom. Celoten seznam predlaganih ukrepov in dodatne informacije o porabi energije, možnostih za prihranek, pobudnikih in izvajalcih ter o učinkih so na voljo v priloženem delovnem dokumentu služb Komisije z naslovom „Analiza akcijskega načrta za energetske učinkovitost“¹⁴. Priložena sta tudi poročilo o oceni učinka in njegov povzetek¹⁵.

5. POLITIKE IN UKREPI

Pri energetske učinkovitosti gre najprej in predvsem za vprašanje nadzora in zmanjševanja povpraševanja po energiji, seveda pa so tudi za porabo energije in za oskrbo z njo potrebni usmerjeni ukrepi. „Poslovanje brez sprememb“ ni dolgotrajna rešitev.

Bistvenega pomena sta popolno izvajanje ter uveljavljanje obstoječih in prihodnjih ureditvenih okvirov. Komisija je zato s pravnimi sredstvi strogo nadzorovala pravilen prenos in uporabo zakonodaje Skupnosti, ki zadeva energetske učinkovitost, vključno z zakonodajo o notranjem trgu energije, stavbah in napravah.

V akcijski načrt so vključeni tudi usmerjeni sektorski in horizontalni ukrepi, kot je opisano v nadaljnjem besedilu. Najprej je treba določiti dinamične zahteve glede energetske učinkovitosti za široko paleto izdelkov, stavb in storitev. Usmerjeni instrumenti so potrebni tudi za boljšo učinkovitost novih in obstoječih proizvodnih zmogljivosti v sektorju za pretvorbo energije in zmanjšanje izgube pri prenosu in distribuciji. V prometnem sektorju je potreben celosten in skladen pristop, namenjen različnim udeležencem, vključno s

Skupno bo to energetske intenzivnost zmanjšalo za 3,3 % letno, pri čemer bo povprečno letno povečanje porabe energije ostalo 0,5 %, če predpostavimo povprečno letno povečanje BDP v višini 2,3 %. Namen sklica na Direktivo 2006/32/ES v Sliki 3 je ponazoriti cilj prihrankov v višini 9 % za obdobje 2008–2016. Poleg možnosti za energetske učinkovitost pri porabi so veliki prihranki v višini približno 20 % možni s preprečevanjem izgube energije med njeno pretvorbo in prenosom.

¹⁴ SEC(2006) 1173.

¹⁵ COM(2006) 1174 in SEC(2006) 1175.

proizvajalci motorjev in pnevmatik, vozniki, dobavitelji nafte in plina ter načrtovalci infrastrukture.

Kot drugo so za izboljšanje energetske učinkovitosti in splošno gospodarsko učinkovitost potrebni ustrezni cenovni signali, ki odražajo stroške. Obenem so v vseh sektorjih potrebni izboljšani finančni instrumenti in ekonomske spodbude, izvedeni v skladu z veljavnimi pravili o državnih pomočeh. Od samega začetka sta potrebna večja ozaveščenost in spremembe v vedenjskih vzorcih. Probleme v zvezi z energetske učinkovitostjo je treba nujno reševati na globalni ravni z uporabo mednarodnih partnerstev in vključno z, na primer, blagom, ki ga je mogoče tržiti, kot so naprave.

Ključno vlogo igrata tudi inovativnost in tehnologija. Strateški načrt za energetske tehnologije, ki naj bi bil sprejet leta 2007, bo zagotovil skladen dolgoročen pregled energetskih tehnologij in pripomogel k spodbujanju nadaljnjih izboljšanj energetske učinkovitosti s pomočjo tehnologije v vseh sektorjih družbe. Posebno pozornost je treba nameniti tudi možnostim, ki jih ponujajo informacijske in komunikacijske tehnologije (IKT)¹⁶.

Samo če bodo sprejeti vsi ti ukrepi, bodo možnosti izkoriščene v polni meri. Za to bo treba nameniti dodatne vire za energetske učinkovitost na vseh ravneh, vključno s Komisijo.

Možnosti za prihranek in verjetni učinki so lahko pri nekaterih ukrepih večji ali bolj očitni kot pri drugih, kot je razvidno iz poročila o oceni učinka. Za posamezne ukrepe, predlagane v akcijskem načrtu, bodo prav tako izvedene natančne ocene učinka. Potrebna sta spremljanje in posodobitev akcijskega načrta, v letu 2009 pa bo izveden tudi vmesni pregled, med drugim z uporabo nacionalnih akcijskih načrtov za energetske učinkovitost¹⁷ in strateških energetskih pregledov EU.

5.1. Dinamične zahteve glede energetske učinkovitosti za izdelke, ki rabijo energijo, stavbe in energetske storitve

Zakonodaja Skupnosti vključuje obsežen okvir direktiv in uredb za izboljšanje energetske učinkovitosti izdelkov, ki rabijo energijo, stavb in energetskih storitev. Sem spadajo Direktiva za okoljsko primerno zasnovo izdelkov¹⁸, Uredba „Energy Star“¹⁹, Direktiva o označevanju²⁰ in njenih osem izvedbenih direktiv, Direktiva o učinkovitosti rabe končne energije in o energetskih storitvah²¹ ter Direktiva o energetske učinkovitosti stavb²². Komisija bo države članice spodbujala k prizadevnemu izvajanju in uveljavljanju teh instrumentov, da se zagotovi hiter razvoj evropskega notranjega trga za energetske učinkovito blago in energetske storitve

¹⁶ Široka uporaba IKT opreme zahteva precejšno izboljšanje učinkovitosti tehnologije polprevodnikov in baterij. Komisija bo podpirala raziskave na teh področjih v okviru sedmega okvirnega programa raziskav in razvoja, kot je bilo zapisano v prvem letnem poročilu o evropski informacijski družbi (COM(2006) 215).

¹⁷ V skladu z Direktivo 2006/32/ES o učinkovitosti rabe končne energije in o energetskih storitvah, UL L 114, 27.4.2006, str. 64.

¹⁸ UL L 191, 22.7.2005, str. 29.

¹⁹ (ES) št. 2422/2001.

²⁰ Direktiva 92/75/ES, UL L 297, 13.10.1992, str. 16–19.

²¹ UL L 114, 27.4.2006, str. 64.

²² UL L 1, 4.1.2003, str. 65.

ter trajno preoblikovanje trga²³. Če so za okrepitev in pospešitev razvoja tega trga predvideni dodatni zakonodajni in podporni ukrepi, bodo ti ukrepi prav tako obravnavni prednostno.

(1) Energetsko učinkovitejši izdelki

Potrošniki ne upoštevajo v zadostni meri ekonomskih koristi energetske učinkovitih naprav in opreme. Vendar pa so njihove odločitve o nakupu ključnega pomena za doseganje rezultatov. V odločitvah potrošnikov mora učinkovitost igrati glavno vlogo. Komisija meni, da so uporaba dinamičnih standardov za energetske učinkovitosti skupaj z ocenjevanjem in sistemi označevanja energetske zmogljivosti učinkovito orodje za obveščanje potrošnikov in usmerjanje trga k energetske učinkovitosti.

Prednostna naloga 1

Označevanje naprav in opreme in minimalni standardi glede energetske učinkovitosti

Posodobljeni in dinamični standardi glede označevanja in minimalne energetske učinkovitosti za naprave in drugo opremo, ki rabi energijo, bodo oblikovani v letu 2007, in sicer na podlagi Direktive o označevanju in Direktive za okoljsko primerno zasnovo izdelkov. Posebna pozornost bo namenjena zmanjšanju izgub v stanju pripravljenosti. Komisija bo takšne zahteve začela sprejemati za štirinajst prednostnih skupin izdelkov, da bi bile vse sprejete do konca leta 2008. Komisija bo pregledala okvirno Direktivo 92/75/ES o označevanju, da poveča njeno učinkovitost. Nadgrajena bo obstoječa klasifikacija za označevanje.

Leta 2007 bo Komisija v skladu s spodnjim časovnim razporedom začela sprejemati minimalne standarde glede energetske učinkovitosti (zahteve za okoljsko primerno zasnovo) v obliki izvedbenih direktiv za štirinajst prednostnih skupin izdelkov, kamor spadajo bojlerji, grelniki vode, elektronika za široko uporabo, kopirni stroji, televizijski sprejemniki, oprema v stanju pripravljenosti, polnilci, luči, električni motorji in drugi izdelki. Navedene direktive bodo, kolikor je mogoče, vsebovale tudi zahteve, ki jih lahko pričakujemo v prihodnje (npr. čez pet let), da se proizvajalci lahko pripravijo na nove zahteve glede zasnove. Komisija bo zagotovila, da se pravočasno oblikujejo ustrezne metode merjenja v okviru CEN/CENELEC ali z drugimi primernimi sredstvi. Izdelkov, ki ne bodo izpolnjevali minimalnih zahtev, se ne bo smelo tržiti.

²³ Na področju zakonodaje o energetske učinkovitosti je v postopku za ugotavljanje kršitev trenutno 20 držav članic, tako zaradi neobveščanja kot tudi zaradi neustrezne uporabe.

	2 0 0 7												2 0 0 8											
1 boilers																								
2 water heaters																								
3 computers																								
4 imaging																								
5 televisions																								
6 standby																								
7 chargers																								
8 office lighting																								
9 street lighting																								
10 room air																								
11 motors																								
12 cold commercial																								
13 cold domestic																								
14 washing																								

study phase
 Consultation Forum phase
 Regulatory Committee phase
 Commission adoption phase *

draft final report stakeholder workshop
 meeting of the Consultation Forum
 vote by the Committee
 adoption by the Commission

1	bojlerji	
2	grelniki za vodo	
3	računalniki	
4	kopirni stroji („imaging“)	
5	televizijski sprejemniki	
6	oprema v stanju pripravljenosti	
7	polnilci	
8	osvetlitev pisarn	
9	javna razsvetljava	
10	klimatizacija prostorov („room air“)	
11	motorji	
12	komercialne hladilne naprave („cold commercial“)	
13	gospodinjske hladilne naprave („cold domestic“)	
14	pranje	
Study phase		Faza študije
Consultation forum phase		Faza posvetovalnega foruma
Regulatory committee phase		Faza regulativnega odbora
Commission adoption phase		Faza sprejemanja s strani Komisije
Draft final report stakeholder workshop		Osutek končnega poročila, delavnica zainteresiranih strani
Meeting of consultation forum		Srečanje posvetovalnega foruma
Vote by the committee		Glasovanje odbora
Adoption by the commission		Sprejem s strani Komisije

Komisija bo leta 2007 sprejela tudi delovni načrt za oblikovanje notranjega trga do leta 2010 za ostale izdelke, ki rabijo energijo. S tem bi moralo biti zagotovljeno, da za izdelke, ki predstavljajo pomemben delež skupne porabe energije, veljajo minimalni standardi ter sistemi ocenjevanja in označevanja energetske učinkovitosti na ravni celotne EU, na podlagi Direktive za okoljsko primerno zasnovo izdelkov in/ali Direktive o označevanju (po metodi najnižjih stroškov življenjskega ciklusa, opredeljeni v Direktivi). Do leta 2010 bo zajet velik del teh izdelkov. Proizvajalcem bodo prav tako na voljo informacije o morebitnih prihodnjih spremembah zahtev glede energetske učinkovitosti. Da bi se povečala informacijska vrednost sistemov EU za označevanje, bo Komisija v začetku leta 2007 znova preučila okvirno Direktivo 92/75/ES, da bi razširila področje njene uporabe, če bi to povečalo njeno učinkovitost, in vanjo vključila tudi drugo opremo, ki rabi energijo, kot so komercialne hladilne naprave. Obstoječa klasifikacija za označevanje bo nadgrajena in ponovno določena vsakih pet let ali kadar bodo to utemeljevali novi tehnološki dosežki, in sicer na podlagi študij okoljsko primerne zasnove, da se razred A rezervira samo za 10–20 % najbolj energetske učinkovite opreme.

Države članice morajo sprejeti, nadzorovati in uveljavljati zahteve za okoljsko primerno zasnovo in sistem označevanja. Sistem označevanja bo hkrati služil kot koristen instrument v podporo nacionalnim politikam, vključno z informativnimi kampanjami, shemami nadomestil, smernicami za javna naročila ter sistemi belih certifikatov.

(2) Razvoj storitev za večjo učinkovitost rabe končne energije

Direktiva o učinkovitosti rabe končne energije in o energetskih storitvah (2006/32/ES), ki je bila sprejeta letos, zagotavlja dober okvir za krepitev sodelovanja v zvezi z energetske učinkovitostjo na področjih, kjer so očitne možnosti za prihranek energije, v celotni EU. Pri izvajanju Direktive je potrebno intenzivno sodelovanje organov držav članic, zlasti kar zadeva oblikovanje velikopoteznih nacionalnih akcijskih načrtov. V okviru te direktive bo Komisija v sodelovanju s Svetom evropskih regulatorjev na področju energije (CEER) pripravila memorandum o soglasju, v katerem bo določila smernice in kodeks ravnanja v zvezi z izboljšanjem učinkovitosti rabe končne energije v vseh sektorjih. Ta direktiva bo leta 2008 omogočila tudi oceno sistema belih certifikatov v celotni EU, pri čemer bo upoštevala razvoj v državah članicah in napredek v zvezi z usklajenim sistemom EU za merjenje izboljšav na področju energetske učinkovitosti.

(3) Energetsko učinkovitejša stavbe

Prednostna naloga 2

Zahteve glede energetske učinkovitosti stavb in stavbe z zelo majhno porabo energije („pasivne hiše“)

Komisija bo leta 2009 po popolni izvedbi Direktive o energetske učinkovitosti stavb predlagala precejšnje povečanje njenega področja uporabe. Predlagala bo tudi minimalne zahteve EU za energetske učinkovitost novih in prenovljenih stavb (kWh/m²). Za nove stavbe bo Komisija do konca leta 2008 razvila tudi strategijo za hiše z zelo majhno porabo energije ali pasivne hiše²⁴, in sicer v sodelovanju z državami članicami in glavnimi zainteresiranimi stranmi za bolj vsesplošno razširjenost teh hiš do leta 2015. Komisija bo s svojimi lastnimi stavbami dajala dober zgled.

Direktiva o energetske učinkovitosti stavb (2002/91/ES), ki so jo države članice morale prenesti do januarja 2006²⁵, lahko igra ključno vlogo pri uresničevanju možnosti za prihranek v stavbnem sektorju, ki so ocenjene na 28 %²⁶ in ki lahko porabo končne energije v EU zmanjšajo za okoli 11 %. Da pa bi lahko v polni meri izkoristili možnosti v stavbnem sektorju, bo Komisija predlagala razširitev področja uporabe Direktive, da bo ta vključevala tudi veliko število manjših stavb, na primer s precejšnjim znižanjem trenutnega praga 1 000 m² za minimalne zahteve glede učinkovitosti pri večjih obnovah, da se tako vključi večina obstoječih stavb. Leta 2009 bo predlagala tudi minimalne zahteve EU glede energetske učinkovitosti novih in obnovljenih stavb (kWh/m²) ter stavbnih elementov, kot so npr. okna. Skupaj s stavbnim sektorjem bo storila vse potrebno za razvoj strategije širitve hiš z zelo majhno porabo energije ali pasivnih hiš, da bi te vrste hiš srednjeročno postale standardne pri novih gradnjah, ko bodo ustrezne tehnologije dostopne na trgu.

Obsežnejši seznam predlaganih ukrepov v zvezi z obstoječo zakonodajo EU je naveden v Prilogi.

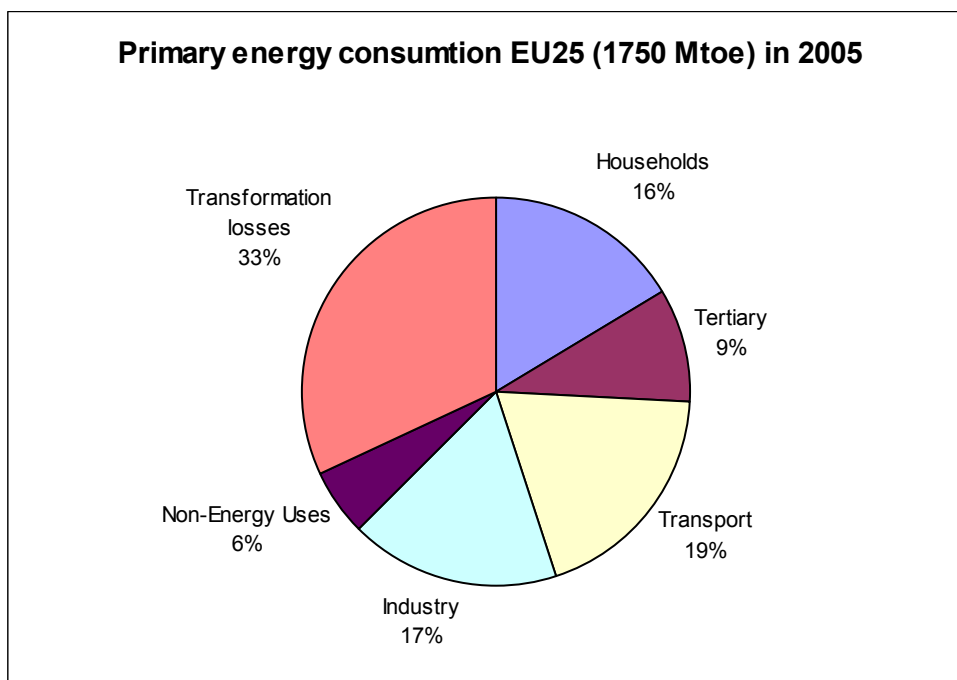
5.2. Izboljšanje pretvorbe energije

Možnosti za izboljšanje energetske učinkovitosti v proizvodnji in distribuciji energije so zaradi trenutno velikih izgub pri pretvorbi energije zelo velike (Slika 4).

²⁴ Pasivne hiše so splošno opredeljene kot hiše brez tradicionalnega sistema ogrevanja in brez hlajenja. Za to je potrebna zelo dobra izolacija ter mehanski prezračevalni sistem z učinkovito rekuperacijo toplote. Imenujemo jih lahko tudi hiše brez porabe energije ali hiše brez ogrevanja.

²⁵ Države članice lahko zaprosijo za dodatno obdobje treh let (do leta 2009), da bi zagotovile celotno uporabo nekaterih določb te direktive.

²⁶ Inštitut Wuppertal, 2005. Na podlagi Mantzos (2003). Varčna žarnica na primer porabi petkrat manj električne energije od navadne žarnice. Z zamenjavo žarnic bi povprečno gospodinjstvo letno prihranilo 100 EUR.

Transformation losses	Izgube pri pretvorbi
Households	Gospodinjstva
Tertiary	Storitveni sektor
Transport	Promet
Industry	Industrija
Non-energy uses	Neenergetski nameni
Primary energy consumption (1750 Mtoe) in 2005	Poraba primarne energije v EU-25 (1750 Mtoe) v letu 2005

Slika 4

Sektor za pretvorbo energije porabi približno tretjino vse primarne energije. Pri tem je na primer povprečna učinkovitost pretvorbe pri proizvodnji električne energije približno 40 %. Nove proizvodne zmogljivosti pa lahko dosežejo učinkovitost do 60 %. To predstavlja velike možnosti za izboljšanje energetske učinkovitosti. Zmanjšajo se lahko tudi izgube pri prenosu in distribuciji električne energije, ki pogosto dosežejo 10 %.

Sistem trgovanja z emisijami v EU je učinkovit način za spodbujanje proizvajalcev električne energije, da zmanjšajo emisije in izboljšajo učinkovitost na stroškovno najbolj učinkovit način. Komisija trenutno načrtuje pregled sistema²⁷. Z vzpostavitvijo nacionalnih načrtov razdelitve in ustvarjanjem splošnega pomanjkanja dovoljenj za emisije CO₂ na trgu lahko

²⁷ Izkušnje ter razprave med Komisijo in državami članicami o nacionalnih načrtih razdelitve za obdobje 2008–2012 bi prav tako morale prispevati k pragmatičnim izboljšavam sistema.

države članice sistem trgovanja z emisijami še naprej uporabljajo kot instrument za spodbujanje učinkovitejše proizvodnje energije. Kljub temu Komisija meni, da so potrebni številni novi ukrepi in zato predlaga sveženj ukrepov.

Prednostna naloga 3

Učinkovitejša proizvodnja in distribucija energije

Komisija bo do leta 2008 razvila zavezujoče minimalne zahteve za energetske učinkovitost novih električnih, ogrevalnih in hladilnih naprav z zmogljivostjo manj kot 20 MW²⁸ in po potrebi preučila take zahteve za večje proizvodne enote. V sodelovanju s sektorjem za oskrbo z energijo bo oblikovala tudi smernice o dobrih praksah obratovanja za obstoječe zmogljivosti, da se poveča povprečna proizvodna učinkovitost vseh obratov, ter se dogovorila o smernicah o dobrih ureditvenih praksah, da bi se zmanjšale izgube pri prenosu in distribuciji. Leta 2007 bo predložila predlog za nov ureditveni okvir, da se spodbudi priključitev decentraliziranih zmogljivosti za proizvodnjo električne energije.

Za izboljšanje splošne učinkovitosti v sektorju pretvorbe energije bo Komisija tesno sodelovala s sektorjem za oskrbo z energijo in njeno distribucijo, Svetom evropskih regulatorjev na področju energije (CEER) in Skupino evropskih regulatorjev za električno energijo in plin (ERGEG).

V okviru izvajanja Direktive o spodbujanju soproizvodnje toplote in električne energije (SPTE) (2004/8/ES) je mogoče zmanjšati tudi izgube v distribucijskih omrežjih. Danes se samo približno 13 % porabljene električne energije proizvede s to tehnologijo. Za spodbuditev razvoja soproizvodnje bo nujno potrebna uskladitev metod izračunavanja in potrdil o izvoru ter izboljšane metode merjenja in oblikovanje standardov. Še naprej se bo sledilo vsem tem ciljem. Po letu 2007 bodo predlagane tudi minimalne zahteve glede učinkovitosti ter uredbe za daljinsko ogrevanje in mikro SPTE.

Tudi v tem primeru je izčrpnější seznam predlaganih ukrepov naveden v Prilogi.

5.3. Promet

Prometni sektor ima osrednjo vlogo v evropskem gospodarstvu in kot tak zavzema skoraj 20 % skupne porabe primarne energije. 98 % energije, ki se porabi v tem sektorju, izhaja iz fosilnih goriv. Ker prometni sektor tudi na področju rabe energije raste najhitreje, je glavni vir toplogrednih plinov in povzroča odvisnost od fosilnih goriv. Zato se je treba zavedati ogromnih možnosti za izboljšanje energetske učinkovitosti v tem sektorju. Te možnosti je mogoče izkoristiti zlasti z zagotovitvijo učinkovite goriv pri avtomobilih, razvojem trgov za okolju prijaznejša vozila, zagotovitvijo ustreznega tlaka v pnevmatikah ter izboljšanjem učinkovitosti mestnih, železniških, pomorskih in zračnih prevoznih sistemov kot tudi spreminjanjem prevoznih navad. Smodalnost, tj. učinkovita raba različnih načinov prevoza posamezno ali v povezavi, se bo odražala v čim boljši rabi virov, vključno z energijo. Spodbujanje prevoza po morju na kratkih razdaljah in morskih avtocestah ter drugi okolju prijaznejši in energetske varčnejši načini bodo prispevali k povečanju energetske učinkovitosti.

²⁸ EU sistem trgovanja z emisijami ne vključuje proizvodnje.

Prednostna naloga 4

Doseganje učinkovite rabe goriv pri avtomobilih

Komisija se je odločila, da bo skušala rešiti problem energetske učinkovitosti in emisij CO₂ pri avtomobilih. Zato bo leta 2007 po potrebi predlagala zakonodajo, s katero bo skušala v skladu z zastavljenim ciljem EU do leta 2012 s celovitim in doslednim pristopom doseči cilj 120 g CO₂/km. Hkrati bo predlagala poostreitev zahtev EU glede označevanja avtomobilov.

Ker so učinkovita raba goriv in emisije CO₂ med seboj tesno povezane, lahko te možnosti izkoristimo z novimi ukrepi, vključno z zakonodajo, ki bodo zagotovili, da bo doseženo potrebno znižanje CO₂. Če prostovoljna zaveza avtomobilske industrije, da do leta 2008–2009 doseže 140 g CO₂/km, ne bo izpolnjena, Komisija ne bo oklevala in bo predlagala novo zakonodajo. V ta namen bo do konca leta 2006 sprejela Sporočilo o spremenjeni dolgoročni strategiji za zmanjšanje emisij CO₂ iz avtomobilov, ki bo presegla sedanje prostovoljne zaveze in katere cilj bo, da do leta 2012 doseže cilj Skupnosti 120 g CO₂/km s celovitim pristopom, ki bo vključeval druge pomembne zainteresirane strani in organe ter druge instrumente²⁹.

Komisija si bo še naprej prizadevala za razvoj trgov za čistejša, pametnejša, varnejša in energetske učinkovita vozila z javnimi naročili in ozaveščanjem. Za izboljšanje energetske učinkovitosti³⁰ vozil se bodo uporabljale tudi informacijske in komunikacijske tehnologije. Predlagala bo tudi spremenjeno in razširjeno Direktivo o oznaki ekonomičnosti porabe goriva z avtomobili (1999/84/ES), ki bo izboljšala in uskladila oznako po vsej EU in tako povečala zanimanje potrošnikov in proizvajalcev za učinkovitejša vozila. Kot pri ostalih izdelkih bo razred A namenjen 10–20 % najučinkovitejših avtomobilov, sistem označevanja pa bo po 3 letih posodobljen.

Po ocenah³¹ lahko pnevmatike in tlak v pnevmatikah povečajo učinkovitost goriva za več kot 5 %. Komisija bo izdala pooblastilo za priznani evropski standard in morebitni mednarodni standard za omejitve največjega kotalnega upora in označevanje pnevmatik cestnih vozil. Poleg tega bo pospeševala prostovoljne dogovore in preučila ostale ukrepe za spodbujanje uporabe sistemov nadziranja in polnjenja tlaka v pnevmatikah pri cestnih vozilih, vključno z obvezno opremo sistema za nadzorovanje tlaka v pnevmatikah pri novih cestnih vozilih.

Zmanjšati je treba nepotrebno porabo energije, ki jo povzroča neučinkovit mestni promet. Ob upoštevanju pristojnosti lokalnih in regionalnih organov bo Komisija v okviru prihodnje Zelene knjige o mestnem prometu predlagala skupne rešitve, ki temeljijo na konkretnih in preskušanih ukrepih, kot so pristojbine za uporabo infrastrukture in cest ter pristojbine v času zastojev. Ti bodo vključevali nove pristope, ki bodo spodbujali uporabo javnega prevoza, prevoza več ljudi z enim avtomobilom in nemotoriziranega prevoza ter delo na daljavo v evropskih mestih. Take skupne rešitve bodo upoštevale Tematsko strategijo za urbano okolje³² kot tudi izkušnje, pridobljene v okviru pobude CIVITAS³³.

²⁹ Npr. vprašanje CO₂ pri obdavčitvi osebnih avtomobilov (COM(2005) 261).

³⁰ Sporočilo o pobudi Inteligentni avtomobil (COM(2006) 59 konč.) in Drugo sporočilo o varnosti vozil (e-Safety) (COM)2005 431 konč.).

³¹ Poleg uporabe pravih pnevmatik s pravilnim tlakom lahko povprečni voznik z bolj ekološko vožnjo z lahkoto prihrani 100 EUR letno (International Energy Agency „Saving oil in a hurry“, 2005).

³² COM(2005) 718 konč.

V zvezi z izboljšanjem energetske učinkovitosti drugih načinov prevoza bo Komisija preučila tržne instrumente za pomorski sektor in v skladu z nedavnim Sporočilom o podnebnih spremembah in letalstvu³⁴ predlagala ukrepe za letalski sektor in njegovo vključitev v sistem trgovanja z emisijami, in sicer tako, da ne bi bila pri tem ogrožena splošna konkurenčnost teh sektorjev. Celovito izvajanje pravnega okvira do leta 2007 bo povečalo energetske učinkovitost v železniškem prometu. Obsežnejši seznam predlaganih ukrepov na področju prometa je naveden v Prilogi.

5.4. Financiranje energetske učinkovitosti, gospodarskih spodbud in cene energije

Čeprav je veliko ukrepov za doseganje energetske učinkovitosti stroškovno popolnoma učinkovitih, vložki vanje pa se hitro povrnejo, se veliko teh ukrepov ne izvaja zaradi finančnih ovir. To velja tudi za mala in srednje velika podjetja.

Da bi omogočili lažje financiranje energetske učinkovitosti in izboljšali način, kako cenovni signali vplivajo na energetske učinkovitost, bo Komisija opredelila in poskušala odpraviti preostale pravne ovire v nacionalni zakonodaji v zvezi z uporabo (i) podjetij za energetske rešitve³⁵ (t.i. „podjetja za energetske storitve“), (ii) skupnih zagotovljenih prihrankov, (iii) financiranja tretjih strank in (iv) pogodbami o učinkovitosti. Razširjena bo tudi uporaba lokalnih obnovljivih skladov in posredovalnic informacij.

Poleg tega bo omogočena lažja vzpostavitev javno-zasebnih partnerstev z zasebnim bančnim sektorjem, skupino EIB, EBRD in financiranjem iz drugih mednarodnih finančnih institucij, da bi pritegnili več sredstev za financiranje dolga, jamstvo in tvegani kapital za nove energetske učinkovite tehnologije v EU.

Prednostna naloga 5

Poenostavitev ustreznega financiranja naložb v energetske učinkovitost za mala in srednje velika podjetja ter podjetja za energetske storitve

Komisija bo leta 2007 in 2008 v okviru številnih posebnih pobud bančni sektor pozvala, da nudi finančne pakete, namenjene zlasti malim in srednje velikim podjetjem ter podjetjem za energetske storitve, da bodo lahko upoštevali rešitve za doseg energetske učinkovitosti, opredeljene v energetskih pregledih. Za spodbujanje naložb na področju ekologije bo omogočen dostop do financiranja Skupnosti, kot je Sklad za naložbe v okolje, sofinanciran v okviru Programa za konkurenčnost in inovativnost³⁶.

Možnosti za izboljšanje energetske učinkovitosti so velike predvsem v novih državah članicah. Komisija bo še naprej spodbujala uporabo strukturnih in kohezijskega sklada, da se na področju energetske učinkovitosti tako na nacionalni kot tudi lokalnih ravneh omogoči lažje financiranje s strani zasebnega sektorja.

³³ Program v okviru okvirnega programa RTD, ki bo mestom pomagal doseči bolj trajnosten, čist in energetske učinkovit sistem mestnega prometa.

³⁴ COM(2005) 459 konč.

³⁵ Ta podjetja ponavadi sprejmejo določeno stopnjo finančnega tveganja. Plačilo opravljenih storitev je odvisno (v celoti ali deloma) od dosežene energetske učinkovitosti in izpolnjevanja ostalih dogovorjenih meril.

³⁶ Okvirni program za konkurenčnost in inovativnost (2007–2013).

Prednostna naloga 6

Spodbujanje energetske učinkovitosti v novih državah članicah

Komisija bo spodbujala večjo uporabo strukturnega in kohezijskih skladov³⁷, s čimer želi izboljšati energetske učinkovitost v novih državah članicah, zlasti na področju večdružinskih hiš in socialnih stanovanj. Poleg tega bo spodbujala povezovanje v mrežo med državami članicami in regijami, da bi zagotovila financiranje najboljših praks na področju energetske učinkovitosti.

Izkušnje so pokazale, da je obdavčenje kot sredstvo za internalizacijo zunanjih stroškov učinkovito orodje za povečanje energetske učinkovitosti.

Prednostna naloga 7

Koherentno obdavčenje

Komisija bo leta 2007 pripravila Zeleno knjigo o neposrednem obdavčenju in leta 2008 pregledala Direktivo o obdavčenju energije³⁸, v kateri želi vključiti zlasti vprašanja energetske učinkovitosti in okoljske vidike, s čimer bi zagotovila bolj usmerjeno in koherentno obdavčenje energije.

Poleg tega bo leta 2007 preučila stroške in prednosti davčnega odbitka kot spodbude za podjetja, da povečajo proizvodnjo certificiranih energetske učinkovitih naprav in opreme, ter kot spodbude za potrošnike, da take naprave in opremo kupijo.

V zvezi z obdavčenjem vozil Komisija poziva Svet, da čim prej sprejme njen predlog o povezovanju obdavčenja z emisijami CO₂, ter države članice, da take spremembe že vključijo v morebitne davčne reforme (COM(2005)261).

Poleg tega bo Komisija leta 2007 predlagala posebno davčno ureditev za komercialno dizelsko gorivo, katerega cilj bo zmanjšanje velikih razlik med državami članicami na področju obdavčitve. Ta predlog bo povečal energetske učinkovitost tovornega prevoza, saj predvideva zmanjšanje „bencinskega turizma“.

Kot zadnje Komisija opozarja, da so nekatere države članice že upravičene do uporabe nižje stopnje DDV, s čimer spodbujajo zlasti naložbe v izboljšanje energetske učinkovitosti (boljša izolacija stavb itn.).

³⁷ Zlasti z razvojem skupnih podpornih programov, kot so JASPERS, JEREMIE in JESSICA za regije, MSP in mesta, v povezavi s skupino EIB, EBOR in drugimi mednarodnimi finančnimi institucijami.

³⁸ Direktiva 2003/96/ES, UL L 283, 31.10.2003, str. 51.

5.5. Spreminjanje ravnanja z energijo

Učinkovita raba energije je pogojena z dejavniki, ki spodbujajo, omogočajo in krepijo racionalno in odgovorno ravnanje. Institucionalna zmogljivost, ozaveščanje ter jasne, verodostojne in dostopne informacije o tehnologijah in tehnikah, ki rabijo energijo, so nujno potrebni elementi za racionalno tržno obnašanje. Izobraževanje in usposabljanje je treba zagotoviti vsem zainteresiranim stranem, bistvenega pomena pa je tudi informacijska tehnologija.

Prednostna naloga 8

Povečanje ozaveščenosti o energetske učinkovitosti

Prednostna področja bodo poleg izboljšane označevanja vključevala načrte za izobraževanje in usposabljanje ter programe za energetske menedžerje v industriji in javnih službah. Vključena bodo tudi učna sredstva za osnovne, srednje in poklicne šole. Razvita bodo leta 2007 v okviru programov Skupnosti in na podlagi priporočil, naslovljenih na države članice, in sodelovanja z izobraževalnimi ustanovami na ravni držav članic in Skupnosti.

Na energetske učinkovitost je treba biti pozoren najprej doma. Komisija in druge institucije EU morajo zato dajati zgled, in sicer z uporabo novih, energetske učinkovitih tehnologij v svojih stavbah, vozilih, pisarniškem materialu in drugi opremi, ki rabi energijo, ter s sprejetjem smernic za svoje službe. Komisija bo z uporabo Sistema Skupnosti za okoljsko ravnanje in presojo (EMAS)³⁹ zagotovila, da bodo vse stavbe Komisije certificirane do konca leta 2009.

Drugje se bodo sistemi upravljanja energetske učinkovitosti razvijali s sofinanciranjem iz programov Skupnosti, kot je Program za konkurenčnost in inovativnost⁴⁰. Prejemniki bodo izdelali smernice o tem, kako spodbujati energetske učinkovite izdelke in zagotoviti načrte za izobraževanje in usposabljanje energetskih menedžerjev. Komisija bo do konca leta 2006 predstavila okoljski program za MSP (MSP-okolje), vključno z orodji za energetske učinkovitost, razvila pa bo tudi strateški načrt za energetske tehnologije, ki bo med drugim obravnaval tudi prispevek informacijskih in komunikacijskih tehnologij k energetske učinkovitosti.

Prednostna naloga 9

Energetska učinkovitost v naseljenih območjih

Komisija bo leta 2007 ustanovila „združenje županov“, ki bo župane 20–30 največjih in najnaprednejših evropskih mest združevalo v stalno mrežo. Cilj tega je izmenjati in uporabljati najboljše prakse ter izboljšati energetske učinkovitost v mestnem okolju, zlasti na področju prevoza, kjer so zelo pomembne lokalne politične odločitve in spodbude.

Da bi zagotovila praktične primere ukrepov in politik energetske učinkovitosti, bo Komisija v okviru kampanje „Trajnostna energija za Evropo“ in s pomočjo programa „Inteligentna energija za Evropo“ v vsaki državi članici organizirala natečaj in energetske najbolj učinkovite šole podelila nagrado. Merila za podelitev take nagrade bodo vključevala upravljanje energije in energetske učinkovitost naprav zadevne šole kot tudi poznavanje energetske učinkovitosti in trajnosti pri učencih. Preučila bo tudi zamisel o uvedbi evropske nagrade.

³⁹ EMAS je bil vzpostavljen z Uredbo (ES) št. 761/2001. UL L 114, str. 1, 24.4.2001.

⁴⁰ Okvirni program za konkurenčnost in inovativnost (2007–2013), COM(2005) 121 konč.

Nadaljnji ukrepi so navedeni v Prilogi.

5.6. Mednarodna partnerstva

Ne glede na to, da je treba biti na energetske učinkovitost najprej pozoren doma, je ta tudi mednarodni problem. Da bi povečala razvoj in uporabo energetske učinkovitih tehnologij in tehnik, mora EU uporabljati svojo dvostransko in mednarodno trgovinsko in razvojno politiko, sporazume ter pogodbe in instrumente (vključno z dialogom).

Prednostna naloga 10

Spodbujanje energetske učinkovitosti na svetovni ravni

Da bi Komisija lahko spodbujala energetske učinkovitost na svetovni ravni, si bo leta 2007 prizadevala za doseg okvirnega sporazuma s ključnimi zunanjimi trgovinskimi državami partnericami in mednarodnimi organizacijami. Sporazum se bo osredotočal na izboljšanje energetske učinkovitosti v sektorjih, ki so končni porabniki, in pretvorbo energije ter bo obsegal številne politike in ukrepe.

Da bi usmerila in okrepila energetske učinkovitost na svetovni ravni, bo Komisija predlagala mednarodni okvirni sporazum, ki bo vključeval tako razvite države kot tudi države v razvoju, vključno z Brazilijo, Kitajsko, Indijo, Japonsko, Rusijo in Združenimi državami. To bo dosegla v sodelovanju z Združenimi narodi, Mednarodno agencijo za energijo, G8 (Gleneagles dialog o podnebnih spremembah), Svetovno trgovinsko organizacijo, Svetovno banko, EBOR, EIB in drugimi institucijami. Cilj je razviti tesnejše sodelovanje pri merjenju in ocenjevanju energetske učinkovitosti, minimalnih zahtevah glede energetske učinkovitosti blags in storitev, označevanju in certificiranju, energetskih pregledih, izgubah v stanju pripravljenosti, kodeksih ravnanja in drugem. Vključevati mora vse sektorje, ki so končni porabniki, vključno s prometom, pa tudi pretvorbo energije, kjer je globalni potencial še posebno velik. Za zagon procesa bo Komisija leta 2007 gostiteljica velike mednarodne konference o energetske učinkovitosti.

6. Sklepne ugotovitve in naslednji koraki

Učinke ukrepov iz tega akcijskega načrta in priloge je mogoče pričakovati v naslednjih šestih letih, mnoge pa že v prihodnjih treh letih. Doseženi napredek bo ocenjen z rednimi strateškimi energetskimi pregledi⁴¹. Glavni srednjeročni pregled bo izveden leta 2009 med izvajanjem akcijskega načrta. Možnost prihranka obstaja. Svoj učinek pa imajo lahko tudi orodja, podporni programi, politike in potrebna institucionalna zmogljivost.

Vendar sta za doseganje ciljev bolj kot vse ostalo potrebna politična volja ter prizadevanje na nacionalni, regionalni in lokalni ravni. Zato morajo Svet, Evropski parlament ter nacionalni in regionalni oblikovalci politike obnoviti svojo jasno zavezo ter oblikovati jasen in nedvoumen mandat za lažje izvajanje tega akcijskega načrta tako, da ga potrdijo in se dogovorijo o predlogih, ki so v njem navedeni.

⁴¹ COM(2006) 105 konč., 8.3.2006.

PRILOGA: Predlagani ukrepi⁴²

Komisija bo sprejela naslednje ukrepe⁴³:

1. Dinamične zahteve v zvezi z energetske učinkovitostjo izdelkov, stavb in storitev:

- izvajanje Direktive za okoljsko primerno zasnovano izdelkov (2005/32/ES):
 - usklajevanje zahtev za okoljsko primerno zasnovano izdelkov, označevanje in spodbude (2007–2012);
 - razvoj zahtev za okoljsko primerno zasnovano za 14 prednostnih skupin izdelkov (2007–2009);
- razvoj zahtev za okoljsko primerno zasnovano za dodatne izdelke (2008–2010);
- podpora prostovoljni zavezi za varčevanje z energijo (2007–2012);
- izvajanje in spremembe Okvirne direktive o označevanju (92/75/ES);
 - predlog direktiv Komisije za označevanje porabe energije plinskih in električnih grelnikov vode (2007);
 - priprava dodatnih ukrepov za izvajanje označevanja in pregled obstoječih oznak z možnostjo ponovne razdelitve vsakih 5 let tako, da ima samo 10–20 % naprav oznako A, in preverjanje stroškov življenjskega cikla in predvidenih prihrankov energije (2007–2009);
 - izčrpna raziskava o izvajanju Direktive (2007).
- izvajanje in sprememba sporazuma „Energy Star“ za pisarniško opremo⁴⁴:
 - sklenitev novega petletnega sporazuma „Energy Star“ (2007);
 - predlog spremembe Uredbe (ES) št. 2422/2001 o programu Skupnosti za označevanje energetske učinkovitosti pisarniške opreme (2007);
 - nadaljnji razvoj strožjih meril za energetske učinkovitost pisarniške opreme (2007–2011);
- izvajanje in sprememba Direktive o učinkovitosti rabe končne energije in o energetskih storitvah (2006/32/ES):
 - priprava memoranduma o soglasju glede energetske učinkovitosti v sodelovanju s CEER s pomočjo ERGEG (2007);

⁴² Vsi predlagani ukrepi so podrobneje razloženi v delovnem dokumentu služb Komisije „Analiza akcijskega načrta za energetske učinkovitost“, SEC(2006) 1173.

⁴³ Navedba časa v oklepajih ponazarja, kdaj bo Komisija predvidoma uvedla ukrep in koliko časa bo trajal.

⁴⁴ Uredba (ES) št. 2422/2001.

- ocena sistema belih certifikatov na ravni Skupnosti (2008);
- izboljšanje skladnosti nacionalnih smernic za energetske učinkovitost pri javnih naročilih (2008);
- sporazum o strožjih in enotnih merilih za prostovoljne sporazume za bistveno povečanje energetske učinkovitosti (2009);
- izdaja pooblastila za evropski standard za energetske preglede (2008);
- predlog za podrobnejše zahteve glede merjenja in zaračunavanja (2009);
- obravnavanje morebitne podpore ali ustanovitve centra za prepoznavanje in izboljšanje nastajajočih in obstoječih tehnologij (2008);
- izvajanje in sprememba Direktive o energetske učinkovitosti stavb (2002/91/ES):
 - predlog za pomembnejšo vlogo javnega sektorja pri predstavitvi novih tehnologij in metod (2009);
 - predlog za znižanje praga za minimalne zahteve glede energetske učinkovitosti večjih obnov (2009);
 - predlog za minimalne zahteve glede energetske učinkovitosti (kWh/ m²) novih in obnovljenih stavb ter nekaterih stavbnih elementov, katerega cilj je, da se nove stavbe od leta 2015 približajo stopnji pasivnih hiš⁴⁵ (2009);
 - obravnavanje morebitnega predloga za zavezujoče zahteve za namestitve tehnologij pasivnega ogrevanja in hlajenja (do konca leta 2008);
 - predlog za ukrepe držav članic za zagotovitev financiranja stroškovno visoko učinkovitih naložb (2009);
- izvajanje Direktive o gradbenih proizvodih (89/106/EGS):
 - uvedba vidikov energetske učinkovitosti v standarde za gradbene proizvode, če je to primerno (2008).

2. Izboljšanje pretvorbe energije:

- razvoj minimalnih zahtev za energetske učinkovitost novih električnih, ogrevalnih in hladilnih naprav z zmogljivostjo manj kot 20 MW in po potrebi preučitev takih zahtev za večje proizvodne enote (2008);
- razvoj smernic o dobrih praksah obratovanja za obstoječo zmogljivost v sodelovanju s ponudniki energije (2008);
- izdaja pooblastila za evropski standard za sistem certificiranja inženirjev v toplarnah in elektrarnah (2008);

⁴⁵

Stavbe z minimalno potrebo po zunanji oskrbi z električno energijo za ogrevanje in hlajenje.

- sprejetje smernic o dobrih regulativnih praksah za zmanjšanje izgub pri prenosu in distribuciji v sodelovanju s CEER s pomočjo ERGEG (2008);
- predlog za nov ureditveni okvir za spodbujanje dostopa do omrežja in priključitev decentralnih zmogljivosti (2007);
- izvajanje in sprememba Direktive o spodbujanju soproizvodnje električne energije in toplote (SPTE) (2004/8/ES), vključno s:
 - pospešitvijo usklajevanja metod izračunavanja visoke učinkovitosti SPTE (2008–2011);
 - izdajo pooblastila za evropski standard (EN) za certificiranje glavnih strojnikov za naprave SPTE (2008);
 - soglasjem o usklajenem elektronskem potrdilu o izvoru (2007–2009);
 - predlogom za strožje zahteve za tržne regulatorje za spodbujanje SPTE (2008–2011);
 - predlogom za zahtevo, da države članice določijo povpraševanje po toploti, ki ustreza SPTE (2007–2008);
 - predlogom za zahtevo, da države članice v nacionalnem potencialu določijo potencial odpadne toplote (2007–2008);
 - predlogom za minimalne zahteve za učinkovitost daljinskega ogrevanja na podlagi novega standarda (2007–2008);
 - prizadevanjem za sprejetje evropskega standarda in minimalnih zahtev za učinkovitost za mikro SPTE (2007–2009).

3. Promet:

- ukrepi za doseg cilja 120 g CO₂/km do leta 2012 s celovitim in doslednim pristopom, vključno z zakonodajo, če bo potrebno. Ta cilj mora biti izpolnjen z doseganjem cilja 140 g CO₂/km na podlagi prostovoljnih sporazumov do leta 2008–2009;
- okrepitev prizadevanj za razvoj trgov za čistejša, pametnejša, energetske učinkovitejša in varnejša vozila na podlagi predloga Komisija za Direktivo o spodbujanju čistih vozil za cestni prevoz (COM(2005) 634) (2007–2012);
- okrepitev sistema prometa v realnem času in potovalnih informacij (RTTI) ter upravljanja prometa na ravni EU (2007–2012);
- spodbujanje financiranja za vstop učinkovitih vozil na trg (2007);
- predlog spremembe Direktive o oznaki ekonomičnosti porabe goriva (1999/94/ES) (2007);
- izdaja pooblastila za oblikovanje priznanega evropskega standarda in mednarodnega standarda za merjenje kotalnega upora pnevmatik (2008);

- prizadevanje za minimalne zahteve za učinkovitost avtomobilskih klimatskih naprav (2007–2008);
- predlog za sistem označevanja pnevmatik (2008);
- omogočanje prostovoljnih sporazumov in predlog za druge ukrepe o sistemih za natančen nadzor tlaka pnevmatik (2008–2009);
- obravnavanje morebitne obvezne vgradnje sistemov za nadzor tlaka v pnevmatikah novih vozil (2008–2009);
- predložitev Zelene knjige o cestnem prometu in predlog za skupne rešitve na podlagi konkretnih preskušanih ukrepov, vključno s pristojbinami za uporabo infrastrukture in cest ter v primeru zastojev, če je to primerno (2007);
- predlog za zakonodajo o uskladitvi zahtev za spodbujanje učinkovitosti goriv pri učnih načrtih za voznike in podpornih projektih (2008);
- spodbujanje energetske učinkovitosti v letalskem sektorju s programom SESAR⁴⁶ (2007–2012);
- predlog za zakonodajo za vključitev letalskega sektorja v evropski sistem trgovanja z emisijami (konec leta 2006);
- preučitev možnosti za optimalno čiščenje ladijskih trupov (2007–2008);
- realizacija prihrankov z oskrbo ladij v pristaniščih z električno energijo z obrežja z zakonodajnimi predlogi (2008–2009);
- spodbujanje prevoza po morju na kratkih razdaljah in morskih avtocest (2007–2012);
- izvajanje pravnega okvira za železniški promet (2007).

4. Financiranje energetske učinkovitosti, gospodarskih spodbud in cene energije:

- prizadevanje za določitev in odstranitev pravnih ovir v državah članicah za uporabo podjetij za energetske storitve in pogodbenih instrumentov za energetske učinkovitost (2007–2009);
- razvoj lokalnih obnovljivih skladov in ustreznih posredovalnic informacij v tesnem sodelovanju z EBOR, skupino EIB in ostalimi mednarodnimi finančnimi institucijami (2007–2009);
- omogočanje lažjega vzpostavljanja javno-zasebnih partnerstev v povezavi z EBOR, skupino EIB in drugimi mednarodnimi finančnimi institucijami, da bi pritegnili več sredstev za financiranje dolga, jamstva in tvegani kapital za MSP, podjetja za energetske storitve in druga podjetja, ki nudijo energetske storitve (2007);

⁴⁶ Single European Sky Air Traffic Management Research project (raziskovalni projekt o upravljanju prometa v enotnem evropskem zračnem prostoru).

- lažje financiranje energetske učinkovitih projektov v novih državah članicah s strukturnimi in kohezijskim skladom, vključno s sektorjem večdružinskih hiš in socialnih stanovanj (2007–2012);
- spodbujanje povezovanja v mrežo med državami članicami in regijami za zagotovitev financiranja najboljših praks na področju energetske učinkovitosti (2007–2012);
- spodbujanje uporabe javno-zasebnih skladov za energetske učinkovitost in finančnih paketov za MSP in javni sektor za energetske preglede in posebne naložbe v energetske učinkovitost z EBOR, skupino EIB in strukturnimi ter kohezijskega sklada EU (2007–2012);
- spodbujanje uporabe financiranja Skupnosti, kot so Sklad za naložbe v okolje za MSP, sofinanciran v okviru Programa za konkurenčnost in inovativnost, za spodbujanje naložb v ekološke rešitve (2007–2012);
- preučitev stroškov in prednosti davčnega odbitka kot spodbude za podjetja, da povečajo in izboljšajo proizvodnjo energetske učinkovitih naprav in opreme, ter kot spodbude za potrošnike, da take naprave in opremo kupijo (2007);
- priprava Zelene knjige o neposrednem obdavčenju (2007) in pregled Direktive o obdavčenju energije (2008) zaradi vključitve vprašanja energetske učinkovitosti in okoljskih vidikov (2008);
- predlog za posebno davčno ureditev za komercialno dizelsko gorivo, katerega cilj bo zmanjšanje prevelikih razlik med državami članicami na področju obdavčitve in povečanja energetske učinkovitosti tovornega prevoza z zmanjšanjem „bencinskega turizma“ (2007);
- poziv Svetu, da sprejme predlog Komisije (COM(2005) 261) o povezovanju obdavčenja z emisijami CO₂, ter poziv državam članicam, da take spremembe že vključijo v morebitne davčne reforme (2007).

5. Sprememba ravnanja z energijo:

- dajanje zgleda z EMAS, ki bo certificiral vse stavbe Komisije (2007–2009), in predlog razširitve te prakse na druge institucije EU (2010);
- okrepitev smernic za energetske učinkovitost s spremenjeno Uredbo EMAS (2007);
- sprejetje smernic Komisije za javna naročila na področju energetske učinkovitosti (2008); spodbujanje sistemov za upravljanje energije, smernic za spodbujanje energetske učinkovitih izdelkov ter orodij za usposabljanje industrije, MSP in javnega sektorja ter predložitev referenčnega dokumenta IPPC⁴⁷ (2007–2012);
- predlog za priporočila državam članicam, da v nacionalne učne načrte vključijo energetske varnost in razsežnosti podnebnih sprememb (2007); programi Skupnosti bodo zagotavljali pomemben informacijski material in smernice za poučevanje (2007–2012);

⁴⁷ IPPC – Integrated Pollution Prevention and Control Directive (Direktiva o celovitem preprečevanju in nadzorovanju onesnaževanja (96/61/ES)).

- predlog za morebitno predložitev pobude na področju poklicnega usposabljanja v zvezi z energetske učinkovitostjo (2008);
- ustanovitev „združenja županov“ z memorandumom o soglasju o energetske učinkovitosti za izmenjavo in uporabo najboljših praks ter vzpostavitev stalne mreže (2007);
- vzpostavitev in obratovanje novih omrežij v evropski kampanji za trajnostno energijo (SEE) (2007–2008);
- organiziranje natečaja v vsaki državi članici in podelitev nagrade energetske najbolj učinkoviti šoli (2007–2008);
- vključitev Evropske agencije za inteligentno energijo ter nacionalnih, regionalnih in lokalnih agencij v izvajanje akcijskega načrta (2007–2012).

6. Mednarodna partnerstva:

- pobuda za mednarodni okvirni sporazum o energetske učinkovitosti (2007);
- predlog za prostovoljne sporazume (obveze) z izvozno industrijo o obveščanju, minimalnih zahtevah za učinkovitost in označevanju (2007–2012);
- povečanje energetske učinkovitosti v energetskih in trgovskih pogodbah, sporazumih, dialogih ter drugih okvirih sodelovanja (2007–2012);
- povečano mednarodno sodelovanje na področju merilnih metod glede minimalnih zahtev za energetske učinkovitost in označevanje (2007–2012);
- ustanovitev morebitne mednarodne mreže za širjenje informacij in nasvetov o učinkovitih tehnologijah (2009).